

Dokument na schôdzu

B8-0177/2019

11.3.2019

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o európskom sankčnom režime v prípade porušovania ľudských práv
(2019/2580(RSP))

**Heidi Hautala, Barbara Lochbihler, Judith Sargentini, Margrethe Auken,
Jordi Solé, Martin Häusling, Molly Scott Cato, Klaus Buchner, Florent
Marcellesi, Reinhard Bütikofer, Bodil Valero, Tilly Metz**
v mene skupiny Verts/ALE

Uznesenie Európskeho parlamentu o európskom sankčnom režime v prípade porušovania ľudských práv (2019/2580(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, v ktorých vyzýva na zavedenie celoeurópskeho mechanizmu na ukládanie cielených sankcií voči jednotlivcom, ktorí sa podieľajú na závažnom porušovaní ľudských práv, vrátane uznesenia z 11. marca 2014 o odstránení mučenia vo svete¹,
 - so zreteľom na vyhlásenie č. 25 Lisabonskej zmluvy o potrebe zabezpečiť riadne procesné práva osôb alebo subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ alebo opatrenia EÚ v rámci boja proti terorizmu,
 - so zreteľom na strategický rámec a akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu (2015 – 2019),
 - so zreteľom na vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) v nadväznosti na zasadnutie Rady EÚ pre zahraničné veci z decembra 2018,
 - so zreteľom na uznesenie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy z 22. januára 2019 o Sergejovi Magnitskom a ďalších prípadoch – boj proti beztrestnosti prostredníctvom cielených sankcií,
 - so zreteľom na štúdiu s názvom Cielené sankcie voči jednotlivcom z dôvodu vážneho porušovania ľudských práv – vplyv, trendy a vyhliadky na úrovni EÚ, ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vonkajšie politiky 26. apríla 2018²,
 - so zreteľom na iniciatívu holandskej vlády z novembra 2018 v súvislosti s globálnym sankčným režimom EÚ v oblasti ľudských práv,
 - so zreteľom na návrh rôznych skupín občianskej spoločnosti zo 14. novembra 2018 o európskej komisii pre zákaz vstupu v súvislosti s ľudskými právami,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže reštriktívne opatrenia EÚ – všeobecnejšie známe ako sankcie – sa za posledné dve desaťročia stali neoddeliteľnou súčasťou súboru nástrojov EÚ v oblasti vonkajších vzťahov, pričom v súčasnosti sa uplatňuje 40 rôznych reštriktívnych opatrení voči 34

¹ Ú. v. EÚ C 378, 9.11.2017, s. 52.

² Štúdia – Cielené sankcie voči jednotlivcom z dôvodu vážneho porušovania ľudských práv – vplyv, trendy a vyhliadky na úrovni EÚ, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vonkajšie politiky, tematická sekcia pre vonkajšie vzťahy, 26. apríla 2018.

- krajinám a mnohé z nich priamo implementujú rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN;
- B. keďže EÚ okrem sankcií voči jednotlivým krajinám nedávno zaviedla horizontálne reštriktívne opatrenia proti šíreniu a používaniu chemických zbraní, ako aj osobitné opatrenia na boj proti terorizmu;
 - C. keďže existujúce sankcie EÚ sa zameriavajú na štátnych aj neštátnych aktérov, ako sú Dá'iš a al-Káida;
 - D. keďže približne dve tretiny sankcií EÚ voči jednotlivým krajinám boli uložené na podporu cieľov v oblasti ľudských práv a demokracie;
 - E. keďže Európsky parlament opakovane vyzýval na vytvorenie globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv (pôvodne označovaného aj ako globálny Magnitského zoznam EÚ);
 - F. keďže v niekoľkých krajinách vrátane USA, Kanady, Estónska, Litvy a Spojeného kráľovstva boli prijaté osobitné sankčné režimy v oblasti ľudských práv; keďže právne predpisy USA neustanovujú žiadny druh procesu súdneho preskúmania;
 - G. keďže holandská vláda začala v novembri 2018 diskusiu medzi členskými štátmi EÚ o politickej príležitosti zaviesť na úrovni EÚ cielený sankčný režim v oblasti ľudských práv; keďže predbežné diskusie pokračujú na úrovni pracovnej skupiny Rady;
 - 1. vyzýva na urýchlené vytvorenie autonómneho, pružného a reaktívneho sankčného režimu pre celú EÚ, ktorý by umožnil zamerať sa na jednotlivcov, ktorí sú zodpovední za závažné porušovanie ľudských práv na celom svete alebo sa na ňom podieľajú;
 - 2. je pevne presvedčený, že takýto režim by bol cenným doplnkom existujúceho súboru nástrojov EÚ v oblasti ľudských práv a zahraničnej politiky a posilnil by úlohu EÚ ako globálneho aktéra v oblasti ľudských práv, najmä v rámci jej podpory obetí a obhajcov ľudských práv na celom svete;
 - 3. je presvedčený o možnej účinnosti takéhoto režimu a o jeho schopnosti ovplyvniť správanie dotknutých osôb a subjektov, ako aj o jeho možnom odrádzajúcom účinku a symbolickej hodnote vďaka tomu, že bude venovať zvýšenú pozornosť situáciám, v ktorých sú ohrozovaní demokratickí opoziční aktivisti a obhajcovia ľudských práv;
 - 4. s opatrným optimizmom sleduje predbežné diskusie, ktoré v tejto veci prebiehajú na úrovni Rady; naliehavo vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku a jej útvary, aby zaujali konštruktívny a proaktívny prístup k tomuto procesu, a očakáva od nej, že bude pravidelne informovať o pokroku dosiahnutom v rámci týchto diskusií;
 - 5. zdôrazňuje, že tento režim by mal umožňovať prijímanie reštriktívnych opatrení, najmä zmrazenia aktív a zákazu vstupu do EÚ, voči jednotlivcom alebo subjektom, ktoré sú zodpovedné za plánovanie, riadenie alebo páchanie závažného porušovania ľudských práv alebo sú doň zapojené, pomáhajú pri ňom, financujú ho, alebo k nemu prispievajú; vyzýva Radu, aby cezhraničné porušovanie zahrnula do rozsahu pôsobnosti tohto režimu;

6. trvá na tom, že je dôležité, aby tento režim bol v súlade s existujúcimi politikami EÚ a existujúcimi reštriktívnymi opatreniami pre jednotlivé krajiny a horizontálnymi reštriktívnymi opatreniami a aby ich doplňal; v tejto súvislosti trvá na tom, že nový režim by nemal nahrádzať rozsah pôsobnosti súčasných opatrení pre jednotlivé krajiny v oblasti ľudských práv; okrem toho sa domnieva, že akýkoľvek budúci režim musí v plnej miere doplňať existujúci medzinárodný rámec sankcií a musí s ním byť v plnom súlade, a to najmä v súvislosti s Bezpečnostnou radou Organizácie Spojených národov;
7. zdôrazňuje, že je potrebné, aby režim bol v súlade s právnymi predpismi a aby bol v plnom súlade s čo najprísnejšími normami, pokiaľ ide o ochranu a dodržiavanie riadnych procesných práv dotknutých osôb alebo subjektov; v tejto súvislosti trvá na tom, že rozhodnutia o zaradení jednotlivcov do zoznamu a ich vyňatí zo zoznamu by mali vychádzať z jasných a nesporných kritérií, aby sa zaručilo dôkladné súdne preskúmanie;
8. zdôrazňuje, že trestné stíhanie páchatel'ov závažných porušení ľudských práv prostredníctvom vnútroštátnych alebo medzinárodných jurisdikcií by malo zostať hlavným cieľom všetkých snáh o boj proti beztrestnosti zo strany EÚ a jej členských štátov; v tejto súvislosti pripomína základnú zodpovednosť štátov pri vyvodzovaní zodpovednosti páchatel'ov za porušovanie ľudských práv;
9. upozorňuje, že politická legitimita režimu bude vo veľkej miere závisieť od schopnosti Rady prijímať zoznamy výlučne na základe úvah o ľudských právach, a nie na základe geostrategických alebo iných úvah; v tejto súvislosti nabáda Radu, aby na účely vypracúvania takýchto zoznamov uvažovala o uplatňovaní hlasovania kvalifikovanou väčšinou;
10. domnieva sa, že tento režim by mal umožniť zameranie sa na jednotlivcov patriacich k štátnym aj neštátnym aktérom či subjektom;
11. očakáva, že budúce zoznamy v rámci tohto režimu budú založené na jednoznačných dôkazoch a výlučne na informáciách z otvorených zdrojov vrátane tých, ktoré poskytujú organizácie občianskej spoločnosti; očakáva, že medzi zaradením jednotlivca do zoznamu a jeho trestným činom bude existovať jasná a priama spojitosť;
12. domnieva sa, že nový režim by sa mal zameriavať na páchatel'ov, ktorí majú priamu a bezprostrednú spojitosť s trestným činom, ako sú jednotlivci z bezpečnostných jednotiek alebo zo súdnictva, ale mal by tiež umožňovať, aby v prípade potreby boli do zoznamu zaradení jednotlivci, ktorí patria k najvyššej úrovni hierarchie velenia;
13. domnieva sa, že by sa mala prednostne posudzovať úzka škála porušení, ako napríklad priame zapájanie sa do činov mučenia, nedobrovoľného zmiznutia, obchodovania s ľuďmi a politického väznenia; žiada, aby sa v rámci tohto sankčného režimu zohľadňovali aj osoby zapojené do obchodných operácií, ktoré priamo prispievajú k závažnému porušovaniu ľudských práv, ako sú prípady, ktoré súvisia s obchodovaním so zbraňami spôsobujúcimi vyostrovanie konfliktov, s rozsiahlym zaberaním pôdy alebo s ekocídou;
14. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili riadne uplatňovanie a presadzovanie sankčného režimu po jeho zriadení; vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a

Komisiu, aby vyčlenili primerané zdroje a odborné znalosti na monitorovanie vykonávania novo zriadeného režimu a aby venovali osobitnú pozornosť verejnej komunikácii o zaradovaní do zoznamov, a to tak v EÚ, ako aj v dotknutých krajinách;

15. žiada, aby sa mandát európskeho ombudsmana rozšíril na sankčné režimy EÚ, a to aj v oblasti ľudských práv, alebo aby sa – ako alternatíva – zriadila funkcia osobitného ombudsmana EÚ pre sankcie;
16. trvá na tom, aby Parlament v rámci tohto budúceho režimu dôsledne kontroloval činnosť Rady, najmä pokiaľ ide o vymedzenie a úpravy kritérií zaradenia do zoznamov a úpravu týchto zoznamov;
17. vyjadruje uznanie za neúnavné úsilie aktivistov občianskej spoločnosti o podporu zavádzania sankcií zameraných na jednotlivých páchatel'ov; odporúča vytvoriť poradný výbor na úrovni EÚ pozostávajúci z odborníkov a zo zástupcov občianskej spoločnosti, ktorý by prispel k prebiehajúcim diskusiám Rady o budúcom sankčnom režime v oblasti ľudských práv; trvá na tom, aby sa úzka spolupráca s týmto výborom stala súčasťou akéhokoľvek budúceho režimu;
18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi Organizácie spojených národov a generálnemu tajomníkovi Rady Európy.